

Laudacja z okazji nadania godności
Doktora Honoris Causa Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza
Panu Markowi Dareckiemu wygłoszona przez prof. dr. hab. inż. Jarosława Sępa

Nadanie tytułu i godności doktora honoris causa to z pewnością jedna z najistotniejszych uroczystości dla całej wspólnoty uczelnianej. Tytuł ten jest nadawany osobom, które mają szczególne zasługi dla społeczności akademickiej oraz kreowania jej relacji z otoczeniem. Współczesne uczelnie powinny być silnie powiązane z otoczeniem społecznym oraz gospodarczo-przemysłowym. Prace naukowe i kształcenie muszą być ukierunkowane na potrzeby otoczenia, a z drugiej strony stanowić inspirację do wspomnianych aktywności i generować wyzwania. Przy takich uwarunkowaniach szczególne znaczenie mają osoby, które dostrzegają konieczność budowania trwałych relacji uczelni z otoczeniem oraz posiadają umiejętność inspirowania i wprowadzania do praktyki wspólnych, ukierunkowanych prorozwojowo przedsięwzięć. Podążając tym nurtem, Politechnika Rzeszowska nadała tytuł i godność doktora honoris causa prezesowi Stowarzyszenia Dolina Lotnicza Panu Markowi Dareckiemu – wybitnemu inżynierowi, twórcy nowoczesnego przemysłu, który posiada szczególne zasługi dla tworzenia systemu synergicznej współpracy otoczenia gospodarczego i społecznego ze sferą świata akademickiego.

Pan Marek Darecki jest absolwentem Wydziału Mechanicznego Politechniki Rzeszowskiej, gdzie uzyskał tytuł magistra inżyniera o specjalności silniki lotnicze. Swoją karierę zawodową rozpoczął w 1978 r., podejmując pracę w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym WSK Rzeszów. Przepracował tam 11 lat, zajmując się tematyką turbin. Następnie przez dwa lata kierował Wydziałem Montażu i Prób WSK Rzeszów, gdzie odpowiadał za produkcję, logistykę i technologię procesu montażu silników lotniczych i przekładni śmigłowcowych. Po tym czasie objął stanowisko kierownicze w Dziale Rozwoju Biznesu i podjął się przygotowania planu restrukturyzacji firmy w warunkach wprowadzonej gospodarki rynkowej.

Po trzech latach awansował na stanowisko dyrektora Zakładu Lotniczego WSK Rzeszów, w którym wdrożył pierwsze nowatorskie techniki wspomagania wydajności produkcji. W 1998 roku odszedł z WSK Rzeszów i objął stanowisko prezesa i dyrektora naczelnego amerykańskiej firmy Goodrich Krosno, zajmującej się produkcją podwozi, między innymi do samolotów Boeing i F-16. Przepracował tam cztery lata, kierując gruntowną modernizacją zakładu, podwajając zatrudnienie i powiększając trzykrotnie wartość sprzedaży.

Następnie powrócił do właśnie sprywatyzowanej WSK Rzeszów (dzisiejszej Pratt & Whitney Rzeszów) na stanowisko prezesa i dyrektora naczelnego. Na stanowisku tym przepracował 19 lat, kierując w pierwszej fazie skomplikowanymi procesami restrukturyzacji, korporacyjnej integracji i modernizacji przedsiębiorstwa. W dalszej kolejności wraz ze swym zespołem znacząco zwiększył zakres działania firmy o liczące ponad 200 inżynierów Centrum Badawczo-Rozwojowe, o rozwój nowoczesnych technologii produkcyjnych i remontowych, a także o ekspertyzę z zakresu zarządzania globalnym łańcuchem dostaw.

Równolegle do pełnienia funkcji prezesa Pratt & Whitney Rzeszów, przez cztery lata był również prezesem firmy Pratt & Whitney Tubes w Niepołomicach, produkującej systemy orurowania do silników napędzających między innymi samoloty Boeing i Airbus, a następnie przez dwa lata prezesem firmy Pratt & Whitney Aero Power, produkującej pomocnicze silniki turbinowe do samolotów Boeing i Airbus. Od 2008 roku był także prezesem Pratt & Whitney Polska, koordynując całość zakresu biznesowego czterech spółek korporacyjnych w Polsce. W trakcie

kariery ciągle podnosił swe kwalifikacje, między innymi w korporacyjnym Darden University i wojskowej akademii West Point.

Działalność prezesa Marka Dareckiego wychodzi także znacząco poza opisaną aktywność związaną z innowacyjnym i niezwykle skutecznym zarządzaniem organizacjami przemysłowymi. Jest on pomysłodawcą i inicjatorem powstania klastra lotniczego Dolina Lotnicza oraz jego prezesem od momentu powstania, czyli od 2003 r. Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego zrzesza potentatów światowego lotnictwa oraz – co warto podkreślić – małe rodzinne firmy, a także uczelnie, w tym Politechnikę Rzeszowską. Jednocześnie jest to bardzo skuteczna promocja Podkarpacia.

Pan Marek Darecki był także wieloletnim prezesem Stowarzyszenia Polskiego Przemysłu Lotniczego, zasiadał również w Zarządzie Stowarzyszenia Europejskiego Przemysłu Lotniczego i Obronnego ASD. W 2011 roku został zaproszony przez Komisję Europejską do grupy 14 liderów europejskiego przemysłu lotniczego, z zadaniem stworzenia strategii rozwoju europejskiego lotnictwa zwanej Flightpath 2050. W 2012 roku otrzymał zaszczytny tytuł Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa.

Kolejne wysiłki, inicjatywy i projekty Pana Marka Dareckiego i zarządzanej przez niego firmy, która w 2015 r. zmieniła nazwę na Pratt & Whitney Rzeszów, były i są skoncentrowane na obszarze badań i rozwoju, budowie biura konstrukcyjnego, współpracy z polskimi uczelniami i instytutami naukowymi oraz rozwijaniu relacji z Unią Europejską. Aktywność prezesa Dareckiego w dziedzinie B+R to wyjątkowo doniosły rozdział w jego zawodowym życiorysie. Jego marzeniami były i pozostały: wyprodukowanie w Rzeszowie nowoczesnego silnika lotniczego oraz zbudowanie firmy o światowym standardzie. To drugie od kilku lat jest faktem. PWR produkuje newralgiczne podzespoły i części do najnowocześniejszych samolotów cywilnych – Boeinga, Airbusa, Embraera, Bombardiera, oraz militarnych – F-16 i F-35. Firma uczestniczy także w międzynarodowych programach badawczych. To w Rzeszowie jest produkowana i serwisowana nowoczesna, oszczędna, ekologiczna przekładnia do silników z rodziny PW1000, napędzających między innymi Airbusa A320 NEO, A220 i inne samoloty. Ten zakład to perła w koronie polskiego przemysłu lotniczego. Prawie wszystkie, zdawałoby się wizjonerskie, projekty inżyniera Marka Dareckiego zostały zrealizowane.

Wiele nowatorskich projektów podejmowano we współpracy przedsiębiorstw Doliny Lotniczej z uczelniami, w tym z Politechniką Rzeszowską. Jednym z tych projektów jest Laboratorium Badań Materiałów dla Przemysłu Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej. Tę bardzo cenną inicjatywę, dofinansowaną ze środków UE, udało się zrealizować w wyniku wspólnego porozumienia trzech podmiotów: WSK/PWR, Politechniki Rzeszowskiej i Doliny Lotniczej, przy dużej inicjatywie uczelni i prezesa Marka Dareckiego. Laboratorium jest obecnie jedną z najprężniejszych jednostek Politechniki Rzeszowskiej, niezwykle aktywnie współpracującą z podmiotami przemysłowymi.

Innym projektem, który warto wymienić, jest „Testowanie krytycznych elementów silnika lotniczego o podwyższonych parametrach użytkowych”. Został on zrealizowany, jak wiele innych, wspólnie z Politechniką Rzeszowską. Dotyczył między innymi badania uszczelnień do silników lotniczych. Stanowisko badawcze znajduje się w budynku Politechniki Rzeszowskiej, a badania i prace o dużym natężeniu są prowadzone wspólnie przez pracowników PWR i Politechniki. Zapotrzebowanie na prace badawcze z tego zakresu ze strony przemysłu lotniczego jest bardzo duże. Prowadząc wspólne prace, staliśmy się, używając sportowej terminologii, „mistrzami

świata” w badaniu uszczelnień. Ten przykład ukazuje potencjał, jaki można wyzwolić przez efektywną współpracę nauki z biznesem.

To tylko dwa z wielu projektów zrealizowanych we współpracy firmy Pratt & Whitney Rzeszów, zarządzanej przez prezesa Marka Dareckiego, z uczelniami.

W tym samym czasie w podobny sposób przekształcały się firmy Doliny Lotniczej, także stawiając na badania i rozwój. Wdrożyły one na przestrzeni ostatnich lat – we współpracy z uczelniami i instytucjami – dziesiątki nowatorskich projektów, których efekty są liczone w setkach milionów złotych.

Pan Marek Darecki jest także wyjątkowo zainteresowany szeroko pojętą edukacją. W trakcie licznych spotkań z naukowcami, nauczycielami przedmiotów ścisłych, pracownikami kuratoriów oświaty, dyrektorami szkół, wychowawcami dzieci i młodzieży zwracał uwagę na konieczność modernizacji programów nauczania. Jednocześnie sam prowadzi cieszące się ogromną popularnością webinary i autorskie vlogi dla studentów różnych uczelni, na temat wyboru zawodu, ścieżki rozwoju indywidualnego, uczenia się, zawodów przyszłości, przemysłu 4.0. Opierając się na zawodowym doświadczeniu i szerokiej wiedzy, był inicjatorem wielu cennych projektów wspierających edukację.

Pierwszym takim projektem była Politechnika Dziecięca – uczelnia dla dzieci powstała z udziałem i przy zaangażowaniu władz oraz pracowników dydaktycznych Politechniki Rzeszowskiej. Ta forma edukacji spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem rodziców i dzieci. Na poszczególne semestry brakowało wolnych miejsc. Powstały filie Politechniki Dziecięcej, a obecnie Dziecięcego Uniwersytetu Technicznego – w Mielcu, Dębicy, Ustrzykach Dolnych i Jaśle. Liczba uczestników przekroczyła 30 000. Do uczniów liceów skierowany był program „Odlotowa fizyka”. W lekcjach wzięło udział 20 000 uczniów szkół średnich. W trzech Podkarpackich Festiwalach Nauki uczestniczyło natomiast 80 000 osób. Wszystkie te przedsięwzięcia odbywały się przy osobistym zaangażowaniu Pana Marka Dareckiego i były finansowane przez firmę PWR, którą kierował. Warto w tym miejscu wspomnieć o studiach dualnych „Inżynieria mechaniczna dla przemysłu lotniczego” realizowanych wspólnie przez PWR i Politechnikę Rzeszowską oraz studiach podyplomowych „Zintegrowane kształcenie kadr dla przemysłu lotniczego” adresowanych do nauczycieli szkół średnich, opracowanych przez naszą uczelnię oraz Stowarzyszenie Dolina Lotnicza. Również te przedsięwzięcia zostały zrealizowane dzięki osobistemu wsparciu prezesa Marka Dareckiego.

Inicjatywy z zakresu nauk ścisłych adresowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studentów, a także nauczycieli zawodu w technikach od 2012 r. koordynuje i organizuje Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza. Jej prezesem jest Marek Darecki.

W marcu 2021 r. został ogłoszony najnowszy projekt firmowany przez Fundację, mianowicie RoboLAB. Pratt & Whitney Rzeszów wspiera to nowatorskie przedsięwzięcie adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego uczestnicy będą konstruować roboty i uczestniczyć w międzynarodowych zawodach jako partner strategiczny. Partnerami głównymi projektu są Województwo Podkarpackie oraz Politechnika Rzeszowska.

W kwietniu 2021 r. prezes Marek Darecki zakończył karierę korporacyjną, ale kontynuuje swą aktywność zawodową i jest w dalszym ciągu liderem Doliny Lotniczej. Bierze udział w konferencjach i projektach, podejmując nowe wyzwania.

Miałem i mam obecnie zaszczyt oraz przyjemność uczestniczyć osobiście w wielu różnych przedsięwzięciach, w których brał udział prezes Marek Darecki wraz ze swoimi współpracownikami. Te doświadczenia były i są dla mnie niezwykle cenne. Obejmowały one organizację staży i praktyk studenckich, modyfikowanie programów kształcenia, organizowanie studiów podyplomowych oraz dualnych, a także projekty naukowo--badawcze i rozwojowe. Od wielu lat współpracujemy w ramach Fundacji Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza. Dzięki inicjatywie prezesa Marka Dareckiego Politechniki Rzeszowska wzięła udział w projekcie European Defence Skills Partnership, w ramach którego opracowano European Defence Skills Strategy na lata 2020-2024. Kontynuacją tego przedsięwzięcia jest projekt ASSETs+ (Alliance for Strategic Skills Addressing Emerging Technologies in Defence) realizowany przez 32 partnerów akademickich i przemysłowych. Dzięki niemu powstają liczne inicjatywy, które będą w najbliższych latach pozytywnie oddziaływać na umiędzynarodowienie kształcenia i badań naukowych na Politechnice Rzeszowskiej. Najnowsze aktywności, w których obecnie współdziałamy, to Podkarpacka Rada Innowacyjności oraz Stowarzyszenie Podkarpacka Dolina Wodorowa. Kwestie związane z energetycznym wykorzystaniem wodoru wydają się być szczególnie ważnym kierunkiem rozwojowym. Ponownie łączymy potencjał nauki i biznesu, aby wypracować innowacyjne rozwiązania dotyczące zastosowania tego pierwiastka do niskoemisyjnego napędu statków powietrznych.

Wszystkie przedstawione aktywności prezesa Marka Dareckiego, choć bardzo liczne, są oczywiście tylko wybranymi. Ich cechą wspólną jest rozwijanie innowacyjnego przemysłu i tworzenie efektywnego, wielopłaszczyznowego systemu synergicznej współpracy uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym. W uznaniu wyjątkowych i wybitnych zasług w tym zakresie Senat Politechniki Rzeszowskiej przy poparciu Senatów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Politechniki Warszawskiej podjął w dniu 28 października 2021 r. uchwałę o nadaniu Markowi Dareckiemu tytułu i godności doktora honoris causa Politechniki Rzeszowskiej.